

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mpkf.35.044/2020/3.

A Fővárosi Ítéltábla dr. Ferencz Jácint ügyvéd (**kérelmező képviselőjének címe.**), valamint dr. Trenyisán Máté ügyvéd (**kérelmező képviselőjének címe.**) által képviselt **I. rendű kérelmező neve (I. rendű kérelmező címe)** I. rendű, II. rendű kérelmező neve (II. rendű kérelmező címe.) II. rendű kérelmezőnek - dr. Borovszki Beáta jogtanácsos által képviselt kérelmezett neve (**kérelmezett címe**) kérelmezett ellen még elégséges szolgáltatás megállapítása iránt indított nemperes eljárásban a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 65.Mpk.50.059/2020/9. számú végzése ellen a kérelmezett 11. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

v é g z é s t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatja, és a kérelmezők kérelmét elutasítja.

A le nem rótt fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

- [1] A kérelmezők 2019. szeptember 17. napján döntöttek a 2020. évre irányadó sztrájkkövetelések tárgyában. A sztrájkkövetelések a szociális ágazat következő területeit érintették: gyermekjóléti szolgálatok és központ, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és diszpécser szolgáltatás, hajléktalanok nappali ellátása, szociális alapszolgáltatás, szakosított ellátást (bentlakás) nyújtó intézmények és bölcsődei ellátás. A sztrájkkövetelések címzettje a Kormány volt. A sztrájk tervezett kezdő időpontjait az alábbiak szerint jelölték meg: 2020. február 12., 2020. március 13., 2020. április 1., 2020. május 13., 2020. június 10., 2020. július 15., 2020. augusztus 19., 2020. szeptember 16., 2020. október 21., 2020. november 18. és 2020. december 9. napja. A 2020. évi sztrájkkövetelések, valamint a még elégséges szolgáltatással kapcsolatos egyeztetésre vonatkozó felhívás, továbbá maga az ajánlat 2019. december 17-én átadásra került a tárgyalásokra a kérelmezett részéről a korábban kijelölt dr. **S.A. I.** helyettes államtitkár részére. A kérelmezők és a kérelmezett 2019. december 17-én tárgyalást folytattak egymással, egyrészt a szociális ágazatra meghatározott követelések, másrészt egy, a még elégséges szolgáltatás mértékének meghatározása tárgyában kötendő megállapodás iránt. A találkozón abban állapodtak meg, hogy a még elégséges szolgáltatás kapcsán 2020. január 15-ig a Kormány írásban állást foglalt a kérelmezők által részükre átadott ajánlat vonatkozásában.
- [2] A kérelmezett 2020. január 15-én, a 2019. december 17-én átadott dokumentummal kapcsolatosan tájékoztatta a kérelmezőket arról, hogy a még elégséges szolgáltatások mértékére és feltételeire

vonatkozó szakszervezeti javaslatot tárgyalásra alkalmatlannak tekintette. Kifejtette, hogy álláspontja szerint tárgyalni a jogszabályban rögzített minimum feltételek alapul vételével lehet és jelezte, hogy a még elégséges szolgáltatás mértékére és feltételeire vonatkozóan a kérelmezőktől újabb javaslatot szeretne kérni. Javasolta továbbá a kérelmezőknek, hogy 2020. február első hetében egy újabb személyes egyeztetést tartsanak, mivel 2020. január végére a bérintézkedések tekintetében várhatóan kormányzati döntés születik.

A kérelem és az ellenkérelem

- [3] A kérelmezők 2020. január 20. napján kelt levelükben közölték a kérelmezettel, hogy álláspontjával szakmailag nem értenek egyet, azt nem fogadják el. Nem tudnak a kérelmezett ajánlatához közelebb álló javaslatot megfogalmazni, mert a kérelmezetti felfogás a sztrájkjog tartalmát gyakorlatilag kiüresítené. A kérelmezők ezt követően 2020. február 6. napján még elégséges szolgáltatás megállapítása iránt kérelmet nyújtottak be a bíróságra, amelyben kérték, hogy a bíróság javaslatuknak megfelelően állapítsa meg a sztrájkról szóló 1989. évi VII. törvény (Sztrájk törvény) 4. § (2) bekezdése szerinti még elégséges szolgáltatást a
- I. házi segítségnyújtás
 - II. jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és diszpécser szolgálat
 - III. hajléktalanok nappali ellátása
 - IV. személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális alapszolgáltatás
 - V. személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátás
 - VI. család- és gyermekjóléti szolgálatokban és központokban, valamint
 - VII. gyermekvédelmi szakszolgáltatás területén legfeljebb kétórás, két órát meghaladó, illetve egy-öt napos sztrájk esetén további öt napot meghaladó sztrájk esetén.
- [4] A kérelmezők előadták, hogy bár reménykedtek abban, hogy a korábbi álláspontjától eltérő véleményt képvisel majd a kérelmezett, és érdemi egyeztetést tudnak folytatni a még elégséges szolgáltatás mértékét illetően, az ajánlatuk tartalmát érintő konkrét javaslatot nem kaptak, a kérelmezett csupán megismételte a 2019. december 17. napján tartott egyeztetésen elhangzottakat.
- [5] A kérelmezett érdemi nyilatkozatában a kérelem elutasítását kérte. Kifejtette, bár a kérelmezők által 2019. december 17. napján átadott, a még elégséges szolgáltatásokra vonatkozó javaslat tartalmilag megegyezett azzal a javaslattal, amelyről korábban az ... Sztrájkbizottsággal tárgyaltak, a kérelmezőktől korábban a még elégséges szolgáltatásra javaslatot nem kapott, így arról a kérelmezőkkel tárgyalni sem tudott. Leszögezte továbbá, hogy a kormányzati oldal folyamatosan egységes álláspontot képviselve tárgyal valamennyi - így az I. és II. rendű kérelmezett - szakszervezettel is. Álláspontja szerint a kérelmezők annak ellenére fordultak bírósághoz, hogy tudatában voltak annak, hogy a kormányzati oldal mind a sztrájkköveteléseik, mind pedig a még elégséges szolgáltatás mértékére vonatkozó javaslatok tekintetében nyitott a további egyeztetésre. Ellenkérelmében szakmai észrevételeket is megfogalmazott a még elégséges szolgáltatás tárgyában. Fenntartotta azon álláspontját, hogy a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen a még elégséges szolgáltatások körét a vonatkozó jogszabályokban, és az egyes szakmai előírások teljeskörű betartásában látja megvalósulni, mivel az ellátott csoportok életét, egészségét és testi épségét szinte valamennyi tevékenység akár csak részleges felfüggesztése is közvetlenül és súlyosan veszélyezteti. A munkabeszüntetés körét egyedül az egyes területek adminisztratív feladatainak felfüggesztésében tartotta elképzelhetőnek azzal, hogy az adminisztráció egyes elemeinek elmaradása azonban a fenntartó számára olyan helyzetet okozhat, ami a finanszírozás kieséséhez vezet és így további fenntartási nehézséget okozhat.
- [6] A kérelmezett hivatkozott továbbá az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő

intézkedésekről szóló 41/2020. (III.11.) Korm. rendelettel bevezetett különleges jogrendre, mivel álláspontja szerint a kérelmezők által kezdeményezett sztrájknak alkotmányos akadálya van. Megítélése szerint a sztrájkra készülő szociális dolgozók éppen a járvánnyal leginkább veszélyeztetett, többségében krónikus betegséggel küzdő népesség ellátásában dolgoznak, így egy esetleges sztrájk éppen ezen személyek életét, egészségét vagy testi épségét veszélyeztetné közvetlen módon.

Az elsőfokú bíróság határozata

- [7] A bíróság megállapította a kérelmezők által a kérelemben megjelölt időpontokban megtartani tervezett sztrájkok ideje alatt a szociális és gyermekvédelmi területen a még elégséges szolgáltatások mértékét. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a kérelem túlnyomó részt alapos az alábbiak szerint. A Sztrájktörvény 4. § (2) és (3) bekezdése kimondja, hogy annál a munkáltatónál, amely a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet végez, csak úgy gyakorolható a sztrájk, hogy az a még elégséges szolgáltatás teljesítését ne gátolja. A még elégséges szolgáltatás mértékét, feltételeit törvény megállapíthatja. Törvényi szabályozás hiányában a sztrájkot megelőző egyeztetés során kell a még elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről megállapodni. Ebben az esetben a sztrájk akkor tartható meg, ha a felek a megállapodást megkötötték, vagy ennek meghíúsulása esetén bármelyikük kérelmére a közigazgatási és munkaügyi bíróság jogerős határozata megállapította a még elégséges szolgáltatás mértékét és feltételeit.
- [8] Az elsőfokú bíróság elsődlegesen arról döntött, hogy a 41/2020. (III.11.) Korm. rendelettel bevezetett különleges jogrend idején jelen nemperes eljárás érdemben lefolytatható-e, és az érvényben lévő jogszabályok a döntést érdemben befolyásolják-e. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy sem a 41/2020. (III.11.) Korm. rendelet, sem a rendkívüli ítélkezési szünetet elrendelő 45/2020. (III.14.) Korm. rendelet nem tesz külön rendelkezést a határidők folyásáról, a nemperes eljárásról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (Pnp.) 1. § (7) bekezdése pedig előírja, hogy a nemperes eljárásokban a Pp. ítélkezési szünetre vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatók. A bíróság vizsgálta a 37.SZ/2020. (III.17.) OBHE határozat 1. pontját, ami civilisztikai ügyekben a peres és nemperes eljárásokban a határidők megszakadását rendelte el, melyet a 39.SZ/2020. (III.17.) OBHE határozat hatályon kívül helyezett. Ezért az eljárás lefolytatásának és az érdemi döntés meghozatalának jogszabályi akadálya nem volt.
- [9] Az elsőfokú bíróság egyetértett a kérelmező azon előadásával is, mivel a jelen eljárás tárgya a még elégséges szolgáltatás megállapítása egy jövőben (a kérelmezők által megjelölt időpontban) megtartandó sztrájkra és nem az, hogy a jelen rendkívüli helyzetben jogszerű-e sztrájkot tartani, önmagában a rendkívüli jogrend bevezetése nem ad alapot a kérelem érdemi elutasítására. Az elsőfokú bíróság hivatkozott a sztrájkjog gyakorlásának egyes kérdéseivel foglalkozó ítélkezési gyakorlat egységesítéséről szóló 1/2013. (IV.8.) KMK vélemény II/1-2. pontjára is, miszerint a még elégséges szolgáltatás mértéke és feltételei és megállapítása iránti és a sztrájk jogszerűségének, illetve jogellenessége megállapítása iránti nemperes eljárás egymástól független, önálló kérelemmel kezdeményezhető. Egyik eljárás sem minősül a másik eljárás feltételének. Amennyiben a kérelmezők kérelme a sztrájk megtarthatósága érdekében a még elégséges szolgáltatás mértéke és feltételei megállapítására irányul, előkérdésként erre irányuló kérelem hiányában nem kell a tervezett sztrájk jogszerűségét, illetve jogellenességét vizsgálni. A bíróság ezért érdemben döntött abban a kérdésben, hogy a kérelmezők által megjelölt szociális és gyermekvédelmi területen dolgozó alkalmazottakat érintő, a kérelemben felsorolt időpontban tartandó sztrájk esetén mi az az elégséges szolgáltatás, amelyeket a sztrájk idején is biztosítani kell.

- [10] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kérelmezők kérelmükben eleget tettek annak a kötelezettségüknek, hogy a még elégséges szolgáltatás mibenlétére az általuk megjelölt intézményi körben konkrét javaslatot tettek. De a kérelmezett a kérelem kézhezvételét követően konkrét saját javaslattal nem állt elő. Az elsőfokú bíróság hivatkozott az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésére, miszerint a munkabeszüntetés jogát a Sztrájk törvény 3. § (2) és (3) bekezdése korlátozza, amikor kimondja, hogy meghatározott szerveknél nincs helye sztrájknak, illetve tilalmazza a sztrájkot abban az esetben is, ha az az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné vagy az elemi kár elhárítását gátolná. További korlátozást fogalmaz meg a Sztrájk törvény fentebb idézett 4. § (2) és (3) bekezdése is. Bár az Alkotmánybíróság 1992. évi 673/B/1990. határozatában írta le, de a mai napig is érvényes, hogy a sztrájkjog a munkaviszonyban álló részére jelent biztosítékot azokban az esetekben, amikor a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, az egyenlő munkáért egyenlő bérhez, valamint a pihenéshez, a szabadidőhöz és a rendszeres fizetett szabadsághoz való jogok valamelyikével nem élhetnek, illetve azokat nem érvényesíthetik. Az elsőfokú bíróság nem tudta elfogadni a kérelmezett azon álláspontját, amely szerint a szociális és gyermekvédelmi területen - az ellátott csoportok súlyos veszélyeztetése nélkül - a még elégséges szolgáltatások köre csak az egyes szakmai előírások teljeskörű betartása lehet. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a kérelmezett javaslata a kérelemmel érintett körben csaknem a sztrájkjog teljes tilalmát jelentené.
- [11] Az elsőfokú bíróság az egyes speciális területek tekintetében a kérelmezett észrevételei mentén az alábbiakat állapította meg.
- [12] I. házi segítségnyújtás
A bíróság, a kérelmezettel egyetértve nem tartotta elfogadhatónak a kérelmezői javaslatnak azt a részét, hogy legfeljebb kétórás vagy figyelmeztető sztrájk esetén a teljes ellátás válogatás nélkül szüneteljen. Ehelyett azt a megoldást tartotta észszerűnek, hogy minden esetben a munkáltatóval egyeztetve előre megállapításra kerüljön, hogy kik azok az ellátottak, akiknek az ellátása kétórás időtartam figyelembevételével elmaradhat.
- [13] II. jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és diszpécser szolgálat
A bíróság nem értett egyet a kérelmezett azon észrevételével, miszerint elfogadhatatlan, hogy a gondozó sztrájk esetén nem fogadja a hívást, mivel a kérelmezői javaslatban egyértelműen szerepelt, hogy jelzés esetén az eljárási rendnek megfelelő intézkedéseket meg kell tenni.
- [14] III. hajléktalanok nappali ellátása (nappali melegedő)
A bíróság elfogadta a kérelmezett azon észrevételét, hogy a jelenlegi szabályozásra tekintettel - mely szabálysértési tényállásként kezeli az életvitelszerűen utcán való tartózkodást - nem fogadható el, hogy a hajléktalanok nappali zárt térben való tartózkodásának feltételei ne legyenek biztosítva, ezért 1-5 napos sztrájk alkalmával is biztosítani kell a még elégséges szolgáltatás keretei között az ellátottak befogadását.
- [15] IV. szociális alapszolgáltatás
A bíróság elfogadta a kérelmezett azon észrevételét, hogy az alapszolgáltatásokban tartott sztrájk nem eredményezheti azt, hogy az étkeztetés szolgáltatást igénybe vevő ellátottak napi egyszeri meleg érkezéshez ne jussanak hozzá, ezért ezzel a kérelmező javaslatát kiegészítette. A többi, ide nem tartozó kérelmezetti észrevételt a bíróság elfogadni nem tudta.
- [16] V. szakosított bentlakásos intézmények
A kérelmezetti észrevételeket itt sem vette figyelembe a bíróság tekintettel arra, hogy a kérelmezők javaslata elegendő biztosítékot szolgáltatott az ellátottak biztonságban tartásához.
- [17] VI. család- és gyermekjóléti szolgálatok és központok

A bíróság a kérelmezett ennél a pontnál tett észrevételét nem tartotta alaposnak, mivel a kérelmezők javaslata már tartalmazta, hogy a krízishelyzetben lévő gyermekeket folyamatosan fogadni kell sztrájk idején is.

- [18] VII. területi gyermekvédelmi szakszolgálatok
Az előbbi pontban rögzítettekhez hasonlóan a bíróság a kérelmezett észrevételeit nem tartotta alaposnak, mivel a kérelmezők javaslata már tartalmazta, hogy a krízishelyzetben lévő gyermekeket folyamatosan fogadni kell sztrájk idején is.
- [19] Az elsőfokú bíróság az indokolásban rögzítette, hogy a kérelmezett további észrevételei nem a jelen eljárásban érintett, a kérelmezők által megjelölt intézmények alkalmazottainak feladatellátását érintette, ezért ezekre az elsőfokú bíróság külön reagálni nem kívánt.
- [20] Az elsőfokú bíróság megjegyezte, bár a kérelmezők javaslata nem tért ki külön arra, hogy a téli és nyári hónapokban milyen speciális ellátási tevékenységek kerülnek előtérbe, azzal azonban, hogy a még elégséges szolgáltatás ideje alatt minden területen vállalni kell az életet és testi épséget veszélyeztető helyzetek megelőzését, a javaslat megfelelően biztosította, hogy az időjárási és egyéb környezeti viszonyokra tekintettel szükségessé váló tevékenységek sztrájk idején is ellátásra kerüljenek.

Fellebbezés, észrevétel

- [21] A végzés ellen a kérelmezett terjesztett elő fellebbezést, amely elsődlegesen az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását és a kérelem elutasítását, másodlagosan pedig a végzés hatályon kívül helyezését kérte. A kérelmezett a másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369.§ (3) bekezdésének c) pontja alapján jelölte meg, miszerint a másodfokú bíróság az anyagi jogi felülbírálat során a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogkövetkeztetést vonhat le, a megállapított tényeket másként minősítheti.
- [22] A kérelmezett álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogellenesen állapította meg a kérelmezők által, a kérelemben megjelölt időpontokban megtartani tervezett sztrájkok ideje alatt a szociális és gyermekvédelmi területen a még elégséges szolgáltatás mértékét és feltételeit tekintettel arra, hogy a járványügyi veszélyhelyzet miatt a 41/2020. (III.11.) Korm. rendelettel bevezetett különleges jogrendben, figyelemmel a sztrájktörvény 3.§ (3) bekezdésében foglaltaknak nincs helye sztrájknak, ha az életet, az egészséget, a testi épséget súlyosan veszélyeztetné. A kérelmezett jogi álláspontja szerint, ahol a jogalkotó előre bejelentett és jogszerűen megtartható sztrájk időponttól függetlenül egy adott szakmacsoportra vonatkozóan általánosan meg akarta határozni a még elégséges szolgáltatását, mértékét és feltételét, úgy azt törvényben állapította meg, de az ezen túli szakmacsoportok esetén (ide tartozik a szociális ágazat is) a Sztrájk törvény egyértelmű rendelkezése szerint előbb a sztrájk megtartására alkalmas jogszerű időpontot kell a kérelmezőknek megjelölniük. A kérelmezett hivatkozott arra, hogy jelen járványügyi veszélyhelyzetben nem lehetséges egy vagy több jogszerű sztrájkidőpont megjelölése, figyelemmel arra, hogy a jelenlegi életet, az egészséget vagy testi épséget közvetlenül veszélyeztető közegészségi követelmények között sztrájk megtartásának nincs helye.
- [23] A kérelmezett nyilatkozott továbbá arról, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az 1/2013. (IV.8.) KMK véleményben foglaltakat, így különösen azt, hogy a sztrájk jogszerűségének, illetőleg jogellenességének megállapítása iránti kérelem elbírálásának célszerűen meg kell előznie a még elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről való döntést. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az 1/2013. (IV.8.) KMK véleményben foglaltakat, egyáltalán nem tett eleget a sztrájkkövetelések jogszerűségének vizsgálatára vonatkozó kötelezettségének. A kérelmezett

hivatkozott arra, hogy a még elégséges szolgáltatás mértékének és feltételeinek megállapítása vonatkozásában a felek között folyamatos tárgyalások vannak folyamatban, így annak bírósági megállapításának kezdeményezése kétségtelenül idő előtti.

[24] A kérelmezett hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság érdemben nem is vizsgálta a kérelmezett által a még elégséges szolgáltatás mértékének és feltételeinek megállapítása vonatkozásában az általa előterjesztetteket. Tette ezt annak ellenére, hogy a szociális intézmények a jogszabályban foglalt kötelezettségek szerinti szolgáltatások nem nyújthatnak kevesebbet, így amennyiben a kérelmezők által tett ajánlat ezen ellátási szolgáltatási szint alá kerülnek, úgy az így megállapított még elégséges szolgáltatás mértéke kétségtelenül jogszabályellenes lenne.

[25] A kérelmezett előadta továbbá, hogy a sztrájk tervezett kezdő időpontjainak egy része az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére kihirdetett veszélyhelyzet kihirdetésére esik. Az elsőfokú bíróság mégis ennek figyelmen kívül hagyásával állapította meg a sztrájk idején biztosítandó még elégséges szolgáltatások mértékét és feltételeit. A kérelmezett előadta, hogy az időbeliségnek is fokozott jelentősége van, nem lehet ugyanazt elégséges szolgáltatásnak tekinteni a 2020. április 1., illetve 2020. december 09. napján kezdődő esetleges sztrájk idején. A kérelmezett hivatkozott arra, hogy megszületett az ágazati bérintézkedésekre vonatkozó kormányzati döntés. A Magyar Közlöny 25. számában megjelent a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásától szóló 257/2000. (XII.26.) Korm. rendelet módosításáról szóló 18/2020. (II.19.) Korm. rendelet, melyről 2020. február 25. napján személyesen is tájékoztatták a kérelmezőket. A kérelmezők a 2020. február 25-i megbeszélésen arra vállaltak kötelezettséget, hogy 2020. március 18. napját követő írásban juttatják el a kormányzati oldal számára a bevezetett bérintézkedésekkel, illetve a sztrájk tárgyalás további irányával kapcsolatos álláspontjukat, azonban ez nem érkezett meg. Mindezekon túl a kérelmezett hivatkozott arra is, hogy a szociális rendszer ellátottjai olyan rászoruló személyek, akik életkoruk, egészségi vagy mentális állapotuk, illetve más okból származó problémáik miatt lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartására korlátozottan vagy egyáltalán nem képesek. Az állam és az önkormányzat feladatellátásának lényege - az állam Alaptörvényben szabályozott életvédelmi kötelezettségéből is kiindulva - ezeknek a már válsághelyzetben lévő embereknek a segítése vagy gondozása.

[26] A kérelmezők az észrevételükben kérték a fellebbezés elutasítását, az elsőfokú végzés helybenhagyását, valamint a kérelmezett perköltség megfizetésére kötelezését. Előadták, hogy bár a követeléseik 2019. évre vonatkozóan lettek megjelölve, a 2020. évre irányadó sztrájk követeléseket indokoltnak, és szükségesnek tartják, azok tartalmilag változatlanok a 2020-as évekre vonatkozóan is. A kérelmezett érvelése a sztrájk időpontok vonatkozásában minden alapot nélkülöz, a kérelmezők napra pontosan megjelölték, hogy mikor kívánnak sztrájkot hirdetni. Előadták, hogy a járványügyi helyzet miatt nem került sor eddig a sztrájk megtartására, ugyanis a sztrájkot szervezők tisztában vannak vele, hogy élet- és vagyonbiztonság olyan követelmény, amelynek betartása elsőrendű kötelezettség. Hivatkoztak arra, hogy a még elégséges szolgáltatás meghatározható a felek megállapodásával, vagy bírósági döntéssel. Attól, hogy a bíróság döntést hoz vagy a megállapodás megszületik, előfordulhat, hogy a sztrájk más okból jogellenesnek minősül. Ez a két kérdés azonban teljes mértékben független egymástól. A körülmény, hogy a koronavírus járvány miatt veszélyhelyzet került kihirdetésre, nem alapozza meg a megjelölt időpontok jogellenességét. Az elsőfokú bíróság végzése legitim és legális felhatalmazást adott a sztrájkot szervezőnek arra, hogy bizonyos napokon élhessenek a munkabeszüntetéshez fűződő alkotmányos jogokkal. A még elégséges szolgáltatás mértékben hozott döntés, tehát nem jelentheti automatikusan a sztrájk

jogszerűségét, mindez csupán a sztrájk egyik előfeltétele. Hivatkoztak arra, hogy a kérelmezett már 2019. őszén ismerte a kérelmezők ajánlatát, amely most lényegében azonos tartalmú, ezért az időelőttiségére nem hivatkozhat. Előadták, hogy a szociális ágazatban nincs sztrájktilalom a Sztrájktörvény alapján. A Sztrájktörvényből nem olvasható ki olyan értelmezés, hogy amíg a sztrájktárgyalások nem zárultak le, addig a még elégséges szolgáltatás tárgyában nincs helye döntésnek. A kérelmezett megközelítésével kapcsolatban az álláspontja az volt, hogy az élethez, testi épséghez és egészséghez való jog sérelme nélkül lehetséges a szociális ágazatban a sztrájkhoz való alkotmányos jog gyakorlása, ezáltal igenis van lehetőség a még elégséges szolgáltatás mértékének jogszabályi szint alatt történő meghatározására. Megítélése szerint a kérelmezett tévesen értelmezte a még elégséges szolgáltatás jogi megítélését. Az a megközelítés, hogy a még elégséges szolgáltatás mértéke nem mehet a jogszabály által meghatározott ellátási szint alá, gyakorlatilag azonos a sztrájktilalom kategóriájával, ez azonban ellentétes a sztrájktörvény rendelkezéseivel.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

- [27] A kérelmezett fellebbezése alapos.
- [28] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint az egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény 1. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.
- [29] A Sztrájktörvény 2. § (1) bekezdése szerint sztrájk kezdeményezhető, ha
a/ a vitatott kérdést érintő kollektív munkaügyi vitában megtartott egyeztető eljárás hét napon belül nem vezetett eredményre, vagy
b/ az egyeztető eljárás a sztrájkot kezdeményezőnek fel nem róható ok miatt nem jött létre.
A 3. § (3) bekezdése szerint nincs helye sztrájknak, ha az az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné vagy elemi kár elhárítását gátolná.
A 4. § (2), (3) bekezdései előírják, hogy annál a munkáltatónál, amely a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet végez - így különösen a közforgalmú tömegközlekedés és a távközlés terén, továbbá az áram, a víz, a gáz és egyéb energia szolgáltatást ellátó szerveknél - csak úgy gyakorolható a sztrájk, hogy az a még elégséges szolgáltatás teljesítését ne gátolja.
A még elégséges szolgáltatás mértékét és feltételeit törvény megállapíthatja. Törvényi szabályozás hiányában a sztrájkot megelőző egyeztetés során kell a még elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről megállapodni; ebben az esetben a sztrájk akkor tartható meg, ha a felek a megállapodást megkötötték, vagy ennek megghiúsulása esetén bármelyikük kérelmére a közigazgatási és munkaügyi bíróság jogerős határozata megállapította a még elégséges szolgáltatás mértékét és feltételeit.
- [30] A sztrájkjog gyakorlásának egyes kérdéseiről szóló 1/2013. (IV.8.) KMK vélemény indokolása szerint amennyiben a Sztrájktörvény 3. § (3) bekezdése szerinti tilalomnak - miszerint nincs helye a sztrájknak, ha az az életet, egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné, vagy elemi kár elhárítását gátolná - a végső ajánlat nem felel meg, a bíróság a döntését a másik fél végső javaslata szerint meghozhatja, vagy a kérelem elutasításáról dönthet. A nemperes eljárásokra irányadó jogszabály a 2017. évi CXVIII. törvény 1. § (1) bekezdése szerint a bírósági polgári nemperes eljárásokban a Pp.szabályait a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel kell alkalmazni.
- [31] A másodfokú bíróság a kérelmet nem tekintette idő előttinek, figyelemmel arra, hogy a Fővárosi Törvényszék a 4.Mpkf.690.025/2020/4. számú határozatával az elsőfokú bíróság 65.Mpk.50.036/2020/7. számú végzését hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a kérelem érdemi elbírálására, és új határozat hozatalára utasította.

- [32] Az 1/2013. (IV.8.) KMK vélemény értelmében nem elegendő a kérelmező részéről a kérelem előterjesztése, a kérelemnek maradéktalanul meg kell felelni a keresetlevéllel szemben támasztott feltételeknek. A keresetlevélben fel kell tüntetni az érvényesíteni kívánt jogra vonatkozó minden releváns tény és azok bizonyítékait, továbbá a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet. Ebből következően az adott nemperes eljárásban is elengedhetetlen, hogy a még elégséges szolgáltatás mértéke és feltételei megállapítására irányuló kérelem konkrétan tartalmazza a kérelmező szakmailag alátámasztott, felelős megtett végső ajánlatát. A kérelmezettnek a kérelemben foglaltak ismeretében kell előterjesztenie az ellenkérelmét, amelyben elő kell adnia az annak alapjául szolgáló tényeket és azok bizonyítékait. A bíróság érdemi döntésének a kérelmező kérelme, illetve a kérelmezett ellenkérelme szab határt.
- [33] A kérelmezett fellebbezésében elsődlegesen hivatkozott a járványügyi vészhelyzetre, erre tekintettel álláspontja szerint nincs helye sztrájknak. Az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány vírus megelőzése, illetve következményeinek elhárítása a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt vészhelyzet során teendő intézkedésekről a 41/2020. (III.11.) Kormányrendelet rendelkezik. A kormányrendelet tartalmazza a rendkívüli intézkedéseket. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a járványügyi vészhelyzetre tekintettel a kérelmezők kérelmét a még elégséges szolgáltatások tekintetében is vizsgálni kell. Figyelemmel arra, hogy különleges jogrend került bevezetésre, más szempontok alapján kell meghatározni a még elégséges szolgáltatásokat, mint egy átlagos élethelyzetben. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, miszerint az irányadó eljárási szabályok alapján az eljárás lefolytatásának és az érdemi döntés meghozatalának jogszabályi akadálya nincs. Abban is osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy nem kell a tervezett sztrájk jogszerűségét, illetve jogellenességét vizsgálni. A rendkívüli jogrend bevezetése esetén azonban a bíróságnak fokozott felelősséggel kell vizsgálni a még elégséges szolgáltatásokra vonatkozó kérelmet. A 41/2020. (III.11.) Kormányrendelet ugyanis még jelenleg is hatályban van, bizonytalan az az időpont, hogy meddig fog fennállni a járványhelyzet. A kérelmezők a sztrájk tervezett időpontjait 2020. február 12., 2020. március 13., 2020. április 1., 2020. május 13., 2020. június 10., 2020. július 15., 2020. augusztus 19., 2020. szeptember 16., 2020. október 21., 2020. november 18. és 2020. december 9. napjában jelölték meg. A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon következtetésével, hogy a jelen eljárás tárgya nem az, hogy jelen rendkívüli helyzetben jogszerű-e sztrájkot tartani. Igenis vizsgálni kell azt, hogy a kérelmezők kérelme megalapozott-e arra tekintettel is, hogy jelenleg a járványügyi helyzet még mindig fennáll, és nem lehet azt előre tudni, hogy a kérelmezők által megjelölt időpontban hatályos lesz-e még a 41/2020. (III.11.) Kormányrendelet. Az előbbieken idézett 1/2013. KMK vélemény, illetve a Sztrájktörvény rendelkezései szerint a sztrájk megtartására alkalmas jogszerű időpontot a kérelmezőknek kell megjelölnie, melyet követően kell a feleknek a konkrét sztrájkidőpontra vonatkozó egyeztetést lefolytatni. A kialakult járványügyi helyzetre tekintettel nem lehet felelős döntést hozni arra vonatkozólag, hogy a kérelmezők által megjelölt időpontok sztrájk megtartására alkalmasak-e. A jelen járványügyi vészhelyzetben - egyetértve a kérelmezett álláspontjával -, a sztrájk megtartásának nincs helye az életet, az egészséget, illetve a testi épséget közvetlenül fenyegető közegészségügyi körülmények miatt. Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a kérelmezők a fellebbezésre tett észrevételükben saját maguk adták elő a következőket: „A járványügyi helyzet miatt nem került sor eddig a sztrájk megtartására, ugyanis a sztrájkot szervezők tisztában vannak vele, hogy az élet- és vagyonbiztonság olyan követelmény, amelynek betartása elsőrendű kötelezettsége.”. A kérelmezők előadásából levonható az a következtetés, hogy ők is tisztában vannak azzal, hogy amíg a járványveszély fennáll, a sztrájk nem tartható meg, figyelemmel a Sztrájktörvény 3. § (3) bekezdésére. A kérelmezők nem is tudnának megjelölni olyan időpontot,

amellyel kapcsolatosan meg lehetne állapítani, hogy akkor jogszerűen megtartható a sztrájk, mivel előre nem látható, hogy a járványügyi helyzet meddig fog fennállni. Jogszerű időpont megjelölése hiányában pedig a kérelem nem határozott, azaz nem felel meg a Pp. irányadó jogszabályainak (Pp. 170. §-ában rögzített keresetlevél követelményei), ennek következtében már emiatt is el kellett utasítani.

- [34] A kérelem továbbá azért sem felel meg a Pp. 170. §-ban meghatározottaknak, mivel nem tér ki külön arra, hogy a nyári és a téli hónapokban milyen speciális ellátási tevékenységek kerülhetnek előtérbe. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a sztrájk vonatkozásában az időbeliségnek fokozott jelentősége van, amint arra a kérelmezett is helytállóan rámutatott. Nem lehet ugyanazt a tevékenységet elégséges szolgáltatásnak tekinteni 2020. július 15. napján, vagy 2020. december 9. napján megtartott sztrájk vonatkozásában. A sztrájk idején biztosítandó még elégséges szolgáltatás mértéke és feltételei vonatkozásában nagy szerepet játszik a sztrájk tervezett időpontja. A fentiek alapján a kérelem elutasításának volt helye.
- [35] Ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem is indokolta meg, hogy mi a jogszabályi alapja annak a döntésének, hogy a javaslat megfelelően biztosítja, miszerint az időjárási és egyéb környezeti viszonyokra tekintettel szükségessé váló tevékenységek a sztrájk idején is ellátásra kerülnek. Ezt csak megállapította az elsőfokú bíróság, de a döntésének indokát nem részletezte, így a határozat nem felel meg a Pp. 346.§ (4) bekezdésében előírtaknak.
- [36] Az elsőfokú bíróság mindezekon felül nem vette figyelembe a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (Szt.) meghatározott feladatokat, valamint az intézményi alapfeltételeket a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működéseiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendeletben foglaltakat. Így például az Szt. 65/E. § (3) bekezdése szerint a szociális- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter a mínusz 10 Celsius fok vagy annál alacsonyabb hőmérséklet, tartósan 27 Celsius fok feletti napi középhőmérséklet vagy egyéb időjárási körülmények esetén a meteorológiai szolgálat 2. szintű veszélyjelzése esetén a regionális diszpécserközpontokon keresztül vöröskód figyelmeztetést ad ki, amelynek ideje alatt a bentlakásos intézmények - a diszpécserközpont előzetes jelzése alapján - a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett ellátási formájuktól, ellátási területüktől és férőhelyszámuktól függetlenül kötelesek az intézménybe érkező hajléktalan személynek élete és testi épsége megóvásához szükséges mértékben a pihenés, télen a melegedés lehetőségét biztosítani. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a további ágazati jogszabályokban meghatározott előírásokat és körülményeket sem értékelte, illetve nem vizsgálta. A másodfokú bíróság rendelkezésére álltak azonban azok az adatok, amelyek alapján határozatot tudott hozni, így nem volt szükséges az elsőfokú bíróság végzésének a hatályon kívül helyezése. A fentiek alapján a másodfokú bíróság a végzést megváltoztatta és a kérelmet elutasította.

Záró rész

- [37] A kérelmezett perköltséget nem számított fel, ezért annak megállapítását a másodfokú bíróság a Pp. 82. § (3) bekezdése alapján mellőzte. Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi CXIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyi illetékmentes.
- [38] A fellebbezés lehetőségét a Pp. 365. § (2) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2020. május 25.

dr. Vajas Sándor s.k.

dr. Kovács Edit s.k.

dr. Mihalics Klaudia s.k.

tanács elnöke

előadó bíró

bíró